20 Sena f'Santa Venera 1957 - 1977

kitba ta' Richard A.Matrenza DPE (Oxon) FRES FioD - Ambaxxatur Emeritus

Fir-Raħal ta' Sta. Venera - meta kien għadu tabilħaqq raħal-bil-karatteristiċi partikulari tiegħu, bdejt il-ħajja miżżewwġa tiegħi u l-ewwel 'bejta' tiegħi. Iżżewwiġt fit-28 ta' Lulju 1957. Bqajt noqgħod f'Santa Venera, fl-istess dar, sa nofs is-sena 1977. U tlaqt b'kumbinazzjoni kbira. Mingħajr ma kien hemm pjan biex nieħu dan il-pass. Nispjega kif u għaliex aktar 'l isfel.

Mort noqgħod fi Triq l-Imsida. Issa Triq l-Imsida issibha f'salib it-toroq fejn Triq il-Kbira San Ġużepp tinqasam bejn Triq Ħal-Qormi u Triq l-Imsida. Eżatt ukoll fejn jispiċċaw l-arkati li jidhru tal-Akwadott ta' Wignacourt, u li għadhom jidhru sal-lum; dawk tal-wiċċ.

Wieħed irid jifhem u jimmaġina illi f'nofs is-snin ħamsin tas-Seklu l-ieħor, f'dawk l-inħawi ma kienx għadu twieled il-proċess ta' bini u espansjoni kif nafuh u narawh illum. Għalhekk it-toroq ingħatalhom l-isem ta' fejn fejn kienu jiġbdu.

Tant Santa Venera kienet għadha marbuta fl-imħuħ illi l-Istitut ta' San Ġużepp, l-Istitut ta' Cini, il-Birrerija taċ-Cisk, u anki Casa Leone n-nies aktar kienu jħossuhom komdi jgħidu li kienu jagħmlu mal-Ħamrun milli jsemmu Santa Venera.

Prova oħra ta' dan kien in-nuqqas evidenti ta' servizz tat-Trasport Pubbliku (ara appendiċi Numru 1).

Santa Venera ma kellhiex Għassa tal-Pulizija (ara appendiċi Numru 2). Forsi għax in-nies kienu aktar paċifiċi u kalmi dak iż-żmien! Kien hemm skola żgħira, tal-Gvern, tal-bniet u tas-subien, fi ftit klassijiet biss imqassmin bejn żewġ djar, waħda fi-tarf tat-triq illum jisimha Triq Braille (kantuniera ma' Triq San Pawl, li mingħalija dak iż-żmien kien Sqaq San Pawl) u dar oħra, terran, illi kellha n-numru tal-bieb 12c u kienet tiġi kważi quddiem il-bieb tal-ġenb għal ġol-ġnien ta' Casa Leone.

Santa Venera kienet meqjusa bħala 'passaġġ' bejn il-Hamrun u t-Triq tar-Rabat. F'Santa Venera kien hemm l-Istitut ta' Bugeja. Għadu hemm.

F'Casa Leone, kien hemm dak li f'dawk is-snin kienet tissejjaħ 'Approved School'. Din kienet tissejjaħ hekk bħala ewfemiżmu, kelma aktar suppost ħanina flok tgħid ħabs għat-tfal illi kienu kisru difrejhom mal-Liġi u mal-Qrati.

Is-Servizzi soċjali li kienu bdew

ikompli f'paġna 30

March 14, 1959.

The Traffic Superintendent,
Police Headquarters,
Floriana.

Sir,

On the enclosed sketch plan of St. Venera I am suggesting the direction of a [illegible] route [illegible] along the line marked - - - to and from Valletta for the better convenience of the families resident in the heart of this Parish.

What I am suggesting is not a complete change of the service as it stands but that, at least every half-an-hour, a bus should pass along the route indicated.

I sincerely hope that this matter will be looked [illegible] sympathetically and that you will take it up at your earliest [illegible].

I would be only too willing to meet you [illegible] the matter further with you personally.

With my sincere thanks.

Yours faithfully,

Richard A. Matrenza.

8 ta' Gunju, 1959.

" Mistoqsija u Twegiba ",

Dipartiment ta' l-Informazzjoni,
Triq il-Merkanti,
VALLETTA.

Ghal mistoqsijiet li se naghmel nixtieq, jekk huwa possibbli li jkolli twegiba persunali bil-miktub.

Jekk joghgobkom :-

a) kemm ilu li kien hawn ghassa tal-Pulizija f'Santa Venera ?

b) kemm ilha li tnehhiet u x'kienet/kienu r-ragunijiet li tnehhiet ?

c) kemm hi hsieb li go Santa Venera jerga jkun hemm ghassa tal-Pulizija ghal kumdita ahjar ta' madwar hamest elef ruh ?

Dejjem taghkom,

Richard A. Matrenza.

jinbtu għal kif kibru u nafuhom illum kienu ilu li bdew biss wara nofs is-sena 1955. l-'Approved School' kienet hemm qabel.

Santa Venera kienet agrikola. Kien hemm numru ġmielu ta' għelieqi mal-madwar. Il-knisja tar-raħal, waħda storika u li għadha hemm sal-lum, żgħira, li tiġbdek u mmexxijja mill-partijiet tal-Karmnu kienet fil-qalba. Il-binjiet kienu jduru magħha.

Niftakar, fuq ġenb fejn illum hemm it-Triq Psaila u l-Isptar St. Philip hemmhekk kien kollu raba u għelieqi. Kien hemm ukoll 'Depot' fejn ir-raħħala tal-madwar kienu jieħdu l-ġarar tal-ħalib mill-merħliet tagħhom biex dawk il-ġarar, imbagħad jittieħdu fil-fabbrika jew il-Magna tal-Ħalib, il-*Milk Marketing Undertaking* (MMU) fil-Ħamrun.

Li ma kienx hemm fi Triq l-Imsida, u safejn naf jien ma niftakarx nara, merħliet jew waħdiet ta' mogħoż. Madankollu, meta fl-1977, madwar Ġunju, jiena u l-familja, il-mara u ż-żewġ uliedna morna noqgħodu is-Swieqi għal kuntrarju, għal numru ta' snin quddiem id-dar tagħna kont nara l-mogħoż jiġu jirgħu.

U hawn, kif wegħidt, dan fil-qosor u kif ġrat iċ-ċaqlieqa.

Ma kellna l-ebda ħsieb li nfittxu xi mkien ieħor. Saħansitra f'Numru 41 Triq l-Imsida u f'Numru 42 fejn konna noqgħodu konna qed nagħmlu tibdiliet saħansitra strutturali.

Kien is-Sibt għall-ħabta ta' nofsinhar. Fettilli mmur nara ħabib, negozjant, li hu wkoll imħallat magħna fid-demm u li t-tifel tiegħu kien fl-istess skola mat-tifel tiegħi.

Meta rfist l-għatba tal-uffiċċju tiegħu l-aħħar u l-inqas ħsieb li kelli kien li nkellmu fuq xi dar ġdida. Mela, kelma ġġib 'l oħra u bil-ħila tat-tifel tiegħu ħajjarni mmur nara dar fis-Swieqi. Il-Ħadd stedint lill-mara tiegħi mmorru narawha flimkien. It-Tnejn, l-għada filgħaxija iffinalizzajna il-bejgħ u x-xiri.

Kien b'hekk b'kumbinazzjoni, mingħajr ippjanar, illi wara għoxrin sena tlaqt minn Santa Venera.

Appendici Numru 1
Appendici Numru 2
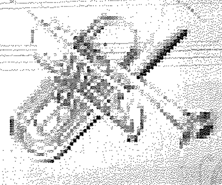
Lezzjonijiet tal-Mużika b'xejn lill kull min irrid jitgħallem xi tip ta' strument. Irrikorru fil-Każin tal-Banda jew fuq il-Web Site